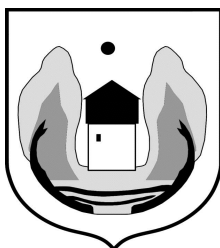

OPŠTINA ROŽAJE

P R O G R A M

BORBE PROTIV KORUPCIJE U LOKALNOJ SAMOUPRAVI

Rožaje, 2009. godina

I UVOD

U okviru cjelokupnih reformskih procesa u Crnoj Gori na putu njenog ukupnog razvoja i pridruživanja Evropskoj zajednici, veoma značajno mjesto zauzima aktivan odnos u borbi protiv korupcije i neophodnost suzbijanja ovog kriminalnog fenomena čije štetne posljedice ugrožavaju pravni, ekonomski i institucionalni sistem jedne zemlje.

Riječ «korupcija» znači kriminal i to je nešto što je u suprotnosti sa pozitivnim zakonskim propisima jedne države.

Posljedice korupcijskog djelovanja su mnogostruko štetne: Prevashodno narušava osnovna demokratska načela kao što su jednakost građana pred zakonom i institucijama, otvorenost procesa donošenja odluka, slobodan pristup informacijama javnog karaktera, javna odgovornost i dr.

Nažalost, danas u svim savremenim čak i mnogo razvijenijim i uređenijim državama prisutan je ovaj fenomen, a posebno u državama tranzicije kao što je i Crna Gora, što predstavlja opasnost za urušavanje pravnog, ekonomskog i institucionalnog sistema.

Prepoznajući značaj sve obuhvatne borbe protiv korupcije i neophodnost suzbijanja ove negativne i štetne pojave, Crna Gora je kao punopravan član zajedno sa drugim državama regiona potpisala sporazum i Akcioni plan antikorupcijske inicijative Pakta stabilnosti za Jugoistočnu Evropu i od tada pokazuje svoju političku volju i opredijeljenost za preduzimanje antikorupcijskih aktivnosti kako na nivou države tako i na nivou lokalnih zajednica.

Program i Akcioni plan pripremljeni su sa ciljem podrške realizaciji Programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala koji je usvojila Vlada Crne Gore 28. jula 2005. godine i Akcionog plana za sprovođenje programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala koji je usvojen 24. avgusta 2006. godine, kao i izmjenama i dopunama Akcionog plana za period 2008-09 koji je sačinila Nacionalna komisija za praćenje implementacije Akcionog plana za sprovođenje Programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, a Vlada Crne Gore usvojila 29. maja 2008. godine.

Program borbe protiv korupcije u lokalnoj samoupravi (u daljem tekstu: Program) i Akcioni plan za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi (u daljem tekstu Akcioni plan) je sačinila Radna grupa koju je formirao

Predsjednik opštine Rožaje u skladu sa zaključcima Vlade Crne Gore od 10.07.2008. godine.

Program i Akcioni plan su uradjeni prema modelima tih akata koji su pripremljeni od strane Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave, Zajednice opština Crne Gore i predstavnika nevladinih organizacija a sačinjeni su po metodologiji Savjeta Evrope u skladu sa:

- Mjerama iz Strategije upravne reforme Crne Gore 2002-2009;
- Programom rada za bolju lokalnu samoupravu;
- Nacionalne trening strategije (NTS);
- Akcionog plana za reformu lokalne samouprave za 2008. godinu;
- Programom rada Vlade Crne Gore za 2008. godinu.

Inoviranim Akcionim planom iz maja 2008. godine operacionalizovani su prioriteti utvrđeni Programom borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, preporuke Nacionalne komisije, preporuke međunarodnih organizacija i institucija, kao i uključenih institucija Crne Gore. Akcionim planom utvrđjeni su ciljevi, mjere, nosioci i rokovi izvršenja obaveza, indikatori za mjerenje uspjeha i mogući faktori rizika.

S obzirom da je lokalna samouprava jedan od ključnih aktera u procesu implementacije mjera u oblasti borbe protiv korupcije, njene aktivnosti predviđene su i u Akcionom planu za sprovođenje Programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, u oblasti opštih ciljeva, u dijelu posvećenom lokalnoj samoupravi.

OPŠTINA ROŽAJE				
Cilj	Mjera	Nadležni	Rok	Indikatori uspjeha
Unapređenje borbe protiv korupcije na lokalnom nivou	Izrada i usvajanje: 1. Programa borbe protiv korupcije u lokalnoj samoupravi 2. Akcionog plana za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi	Radna grupa za izradu Programa borbe protiv korupcije i Akcionog plana za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi	II kvartal 2009.	- Usvojen Program borbe protiv korupcije u lokalnoj samoupravi; - Usvojen Akcioni plan za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi

Program i Akcioni plan za lokalnu samoupravu dodatno jačaju i dalje usmjeravaju aktivnosti i djelovanje svih subjekata u našoj lokalnoj zajednici u borbi protiv korupcije, koji mora biti organizovan proces, sa jasnim koordinacionim mehanizmom i mehanizmom za praćenje implementacije mjera.

II CILJEVI PROGRAMA I AKCIONOG PLANA

Glavni cilj Programa i Akcionog plana je stvaranje uslova za suzbijanje, nestanak i sprečavanje pojave korupcije na lokalnom nivou.

Posebni ciljevi:

- ustanovljenje pravnog okvira za prevenciju i suzbijanje korupcije;
- zakonito i odgovorno donošenje odluka na lokalnom nivou i njihovo sprovođenje;
- povećanje efikasnosti rada lokalnih organa za sprovođenje zakona, odluka, propisa i drugih akata koji donose organi lokalne samouprave;
- veća profesionalnost i transparentnost u procesu planiranja, donošenju akata i njihovom sprovođenju;
- stvaranje uslova i stimulisanje građana, civilnog i privatnog sektora da se uključe u borbu protiv korupcije na lokalnom nivou;
- ostvarivanje saradnje i podizanje opšte svijesti o pravima i obvezama lokalnih organa u vršenju poslova;
- jačanje kapaciteta izabраних predstavnika i ostvarivanje većeg nivoa komunikacije sa građanima;
- jačanje profesionalizma i nezavisnosti u radu lokalnih službenika i namještenika;
- uspostavljanje željenih etičkih standarda u lokalnoj samoupravi (za izabrane predstavnike i lokalne službenike i namještenike);
- jačanje eksterne i interne kontrole trošenja budžetskih sredstava.

Program polazi od toga da, bez stvaranja odgovarajućeg pravnog okvira i bez aktivnog učešća organa lokalne samouprave, građana, civilnog sektora, medija i privatnog sektora, ne može se preventivno djelovati, niti ostvariti željeni rezultati u borbi protiv korupcije.

Ciljevi programa su odgovarajući, formulisani na precizan način i, što je od posebnog značaja, uključuju potrebu za radom lokalnih vlasti na promjeni svijesti građana u pogledu razumijevanja lokalne demokratije i jačanja povjerenja u lokalnu samoupravu i njene organe.

Rezime strateških i operativnih ciljeva:

STRATEŠKI CILJ 1: Unapređenje pravnog okvira u lokalnoj samoupravi

Operativni cilj 1.1. Osnažiti zainteresovane subjekte da jačaju stepen odgovornosti lokalne samouprave

Operativni cilj 1.2. Uvećati mogućnost građana da jačaju stepen odgovornosti lokalne samouprave.

STRATEŠKI CILJ 2: Unapređenje stepena profesionalizma zaposlenih

Operativni cilj 2.1. Kreirati mehanizme za unapređenje stepena nezavisnosti zaposlenih

Operativni cilj 2.2. Razviti profesionalne kapacitete zaposlenih

Operativni cilj 2.3. Razviti kapacitete izabраних predstavnika

Operativni cilj 2.4. Povećati nivo etičkog ponašanja kod izabраних predstavnika i zaposlenih

STRATEŠKI CILJ 3: Povećanje transparentnosti rada u pružanju javnih usluga

Operativni cilj 3.1. Uvećati transparentnost u radu lokalne uprave

Operativni cilj 3.2. Pojednostaviti procedure u radu lokalne uprave

Operativni cilj 3.3. Povećati mogućnost za građane da utiču na kvalitet pružanja usluga

STRATEŠKI CILJ 4: Jačanje interne i eksterne kontrole u opštini

Operativni cilj 4.1. Sistematizovati i jačati efektivne i efikasne mehanizme interne kontrole

Operativni cilj 4.2. Sistematizovati i jačati efektivne i efikasne eksterne kontrole

STRATEŠKI CILJ 5: Stvaranje uslova za realizaciju Akcionog plana borbe protiv korupcije na lokalnom nivou

Operativni cilj 5.1. Stvoriti institucionalne mehanizme za realizaciju Akcionog plana borbe protiv korupcije u lokalnoj samoupravi.

Navedeni ciljevi su u funkciji organa lokalne samouprave, da se u svom djelovanju, na kraći, srednji i duži rok, aktivno uključe u borbu protiv korupcije, uz odgovarajuće uključivanje javnosti i uz maksimalnu spremnost i nastojanje svih relevantnih zainteresovanih subjekata da

doprinesu sprovođenju mjera i aktivnosti sadržanih u Programu i Akcionom planu.

- S toga je neophodno da se unaprijedi pravni okvir lokalne samouprave; precizno definiše obim prava građana i drugih subjekata; utvrde transparentne procedure i kreiraju novi mehanizmi za unapređenje profesionalizma i jačanja stepena nezavisnosti zaposlenih u lokalnoj samoupravi, kao i nužnog preduslova za suzbijanje, odnosno za prevenciju korupcije. Takođe je neophodno uvođenje jasnog i djelotvornog principa lične odgovornosti kako izabranih predstavnika, tako i zaposlenih u organima lokalne uprave i javnim službama za zakonit, efikasan i kvalitetan rad.

- Program borbe i AP za lokalnu upravu istovremeno se pospješuje potrebna reforma lokalne samouprave; primjena načela na kojima je ustanovljen sistem lokalne samouprave (demokratizacija, depolitizacija, profesionalizacija) i stvaraju se uslovi za modernizaciju rada lokalne samouprave i otvorene lokalne uprave, kao i za uspostavljanje mehanizama za nepristrasan i objektivan rad zaposlenih, uz njihovo stalno stručno usavršavanje i obezbjeđivanje odgovarajućeg radno-pravnog statusa.

- Sprečavanje korupcije u bilo kojoj lokalnoj upravi podrazumijeva da je adekvatno plaćena i politički neutralna, što će stvoriti pretpostavke za motivisanu administraciju i napredovanje u karijeri zaposlenih u lokalnoj administraciji.

- Cilj je da se uspostavi sistem profesionalne lokalne uprave tj. stručna, kompetentna i dobro edukovana, sposobna da pruži adekvatne usluge, što se postiže punom primjenom zakona, zatim izborom lokalnih službenika na osnovu stručnih i moralnih kvaliteta kandidata, obezbijedenjem permanentnog obrazovanja i obuke za zaposlene u organima lokalne uprave, a posebno uvođenjem profesionalnih standarda, mjerljivih kriterijuma, disciplinske odgovornosti i naknade za rad.

- Cilj je imati etičku lokalnu upravu koja je od uzuzetne važnosti za zaštitu građana, što podrazumijeva da nije korumpirana, da nema sukoba interesa i da ona radi prvenstveno u cilju zaštite javnog interesa.

- Da bi lokalna uprava bila efikasna, neophodno je obezbijediti obuku u vezi sa utvrđenim budućim poslovima lokalne samouprave. Uporedo treba obezbijediti nadzor i inspekcijsku kontrolu od strane nadležnih opštinskih organa, a posebno unutrašnju kontrolu. Da bi se postigli ovi ciljevi, neophodno je pojednostaviti postupke, gdje je moguće

uvesti jednošalterski sistem, kao i osigurati prostorne, tehničke i materijalne uslove za rad.

- Za sprečavanje korupcije na lokalnom nivou u okviru javnog sektora lokalne samouprave važno je postići djelotvornost, ekonomičnost i transparentnost u radu i aktivnostima javnog sektora, koji obuhvata javna preduzeća, javne ustanove i javne službe. Od velike je važnosti da javni sektor postigne visok kvalitet, depolitizovanost, profesionalizam, stručnost i naklonost saradnji.

- Transparentnost u radu organa lokalne samouprave je važan instrument za sprečavanje korupcije i za sprovođenje preporuka koji će osigurati slobodan pristup informacijama javnog karaktera i pospješiti dosljednu primjenu Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

- Transparentnost, odgovornost i pouzdanost u pružanju javnih usluga građanima na lokalnom nivou, u kontekstu koordinirane borbe za sprječavanje i suzbijanje korupcije, postiže se izgradnjom i jačanjem povjerenja između organa lokalne samouprave i organa lokalne uprave i građana. Ovaj cilj postiže se slijedećim operativnim ciljevima: afirmacijom principa transparentnosti i odgovornosti prilikom donošenja odluka u vršenju javnih poslova, direktnom komunikacijom sa građanima i nevladinim organizacijama, podizanjem javne svijesti o pravima na dobru lokalnu samoupravu i davanje podrške izgradnji kapaciteta građana da samostalnije učestvuju u donošenju odluka na lokalnom nivou, otvorenosti za učešće građana u radu radnih tijela organa lokalne samouprave, uspostavljanjem komunikacije između organa lokalne samouprave sa medijima i civilnim sektorom, kao i izgradnjom kapaciteta civilnog sektora za doprinos u borbi protiv korupcije.

- Veoma važan strateški cilj je i jačanje interne i eksterne kontrole u opštini. U cilju planiranja i kontrole namjenskog trošenja sredstava iz budžeta, posebnu pažnju treba obratiti na utvrđivanje, sistematizovanje i jačanje efektivnih i efikasnih mehanizama interne i eksterne kontrole i njihovog sprovođenja, gdje je posebno važno vršenje nadzora od strane skupštine, odnosno nadležnog radnog tijela. Takođe, posebnu pažnju treba posvetiti redovnom informisanju građana publikovanjem i distribucijom godišnjih izvještaja o kapitalnom budžetu opštine i Programu uređenja građevinskog zemljišta.

- Programom i Akcionim planom mjera za lokalnu samoupravu prepoznaju se trenutne prijetnje sa kojima se suočava lokalna samouprava, u smislu organizacije i aktivnosti i, dalje, ukazuje na njeno operativno djelovanje u smislu preduzimanja namjeravanih aktivnosti za suočavanje sa problemima i djelovanje na moguće uzroke korupcije.

III REALIZACIJA PROGRAMA I AKCIONOG PLANA

U pripremi i realizaciji Programa borbe protiv korupcije u lokalnoj samoupravi i Akcionog plana za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi urađeno je slijedeće:

1. Formirana je Radna grupa koja će raditi na pripremi Programa i Akcionog plana za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi. U sastav radne grupe uključeni su: izabrani predstavnici – odbornici iz političkih stranaka koje participiraju u radu skupštine opštine, predstavnici organa lokalne uprave, predstavnici NVO-a koji se bave pitanjima od značaja za lokalnu samoupravu (transparentnost, učešće građana, i dr.), predstavnici lokalnih medija, predstavnici javnih institucija koji djeluju na području jedinice lokalne samouprave, i predstavnici Savjeta za razvoj i zaštitu lokalne samouprave.
2. pristupilo se izradi Programa i Akcionog plana za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi. Ukoliko se ocijeni potrebnim, može se sprovesti istraživanje javnog mnjenja u odnosu na ovu pojavu u jedinici lokalne samouprave. U kreiranju mehanizama za istraživanje javnog mnjenja (upitnici, ankete, intervjui i sl.) bili bi uključeni članovi radne grupe za izradu Programa i Akcionog plana.
Rok: do kraja II kvartala 2009. godine.
3. Nakon usvajanja Programa i Akcionog plana u lokalnoj samoupravi Radna grupa za izradu istih prerasta u Radnu grupu za praćenje realizacije Akcionog plana za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi. Ova Radna grupa lokalne samouprave biće zadužena za pripremu polugodišnjih izvještaja o sprovođenju Akcionog plana i dostavljanje istog posebnoj Komisiji za praćenje realizacije Akcionog plana za borbu protiv korupcije na lokalnom nivou koju je formirala Vlada Crne Gore 16.10.2008. godine.
Rok: kontinuirano, tokom perioda implementacije Akcionog plana (2009-2011).

Za potpunu implementaciju mjera i aktivnosti predloženih ovim Programom i Akcionim planom, kao i procjene ostvarenih ciljeva, neophodno je redovno informisanje javnosti, koja ima posebno značajnu ulogu u suprotstavljanju demokratskih vrijednosti u društvu.

OBRAĐIVAČ,
Radna grupa za pripremu
Programa borbe protiv korupcije i
Akcionog plana za njegovu realizaciju

